

AZ OKTATÁSTECHNOLÓGIA TANTÁRGY TANANYAG FEJLESZTÉSE CD-ROM-ON (MULTIMÉDIA FORMÁBAN)

Hassan Elsayed

Kandó Kálmán Műszaki Főiskola, Tanárképző Tanszék

Magyarországon jelenleg az oktatástechnológia és ezen belül az oktatási segédeszközök, ill. az audiovizuális eszközök fejlesztésén több program munkálkodik. A Világbank hitelek segítségével elsősorban azon fáradoznak, hogy fejlesszék a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát, növeljék az oktatás minőségét és nem utolsósorban, hogy a CBT (Computer Based Training) módszerek minél szélesebb körben elterjedjenek. Közel száz középiskolában és tucatnyi felsőoktatási intézményben folyik a fejlesztés az említett program keretében, amelynek eredményeként a résztvevő intézmények megkapták a legkorszerűbb oktatástechnológiai eszközöket.

Az eszközök oktatásbeli hatékony felhasználásához azonban nem elégségesek a hozzájuk mellékelt leírások. Hiányoznak az eszközök használatához a pedagógiai, didaktikai és módszertani ismeretek. Az oktatástechnológia tantárgy tananyagát CD-ROM-lemezen elkészítettük, amely tartalmazza a hagyományos, ill. a legkorszerűbb eszközöket, beleértve az internet és a virtuális valóság alkalmazását az oktatásban.

Az elkészült multimédia anyag használható:

- A felsőoktatás területén a tanárképző intézményekben.
- A közoktatás egyes szintjein, a tanárok önálló eszközhasználatra történő felkészüléséhez.
- A tanárok továbbképzésében.
- A pedagógusok képzése Open Learning, ill. távoktatási rendszerekben.

Az elkészített anyagon egy 20 fős csapat dolgozott a tanulás mellett. A negyedéves hallgatók féléves munkával dolgozták fel, illetve fejlesztették ezt a nagymennyiségű tananyagot (kb. 300 MB terjedelemben).

A tananyag tartalmazza a következőket:

- mozgó- és állóképet,
- hangot, szöveget és hipertextet.

A team munkáját én irányítottam. A következőkben szeretném részletezni a tananyag fejlesztéséhez szükséges különböző teamek összetételét.

– Magyarországon az OU (Open University) és az ODL (Open and Distance Learning) tananyag készítésére léteznek már kezdeményezések különböző teamekben.

– **Klasszikus Team.** A következő személyekből áll össze:

- a) projekt direktor, gyártó
- b) tanfolyamvezető (projekt manager)
- c) tárgy (téma) szakértők
- d) médiaszakértők (fejlesztők, TV, rádió, videó, audió, programozó és grafikatervező)
- e) szerkesztők
- f) oktatástechnológusok

– A tárgy, illetve témaszerkesztők lehetnek alkalmazottai az OU fakultásnak, vagy tanácsadók, akik előkészítik a nyomtatott anyag egy részét és a sugárzásra kész anyagokat a médiaadókra, lehetnek még lektorok és kritikusok.

– Az oktatástechnológus feladata: tanácsokat ad a tartalom struktúrájával kapcsolatban, tisztázza a célokat, kiválasztja a médiát, a hallgatók tevékenységének pontosítása, önértékelési tételek, tesztek, vizsgák összeállítása és értékelés.

– A médiaszakértő: oktatási anyagokat fejleszt videó, ill. audiókazettán, floppy lemezen, ill. CD ROM-on stb.

– Szerkesztők: az írott anyag szerkesztése.

– A tanfolyamvezető (projekt manager) biztosítja, hogy a tananyag-fejlesztési folyamat akadály nélkül mehessen tovább.

– Itt a team létszáma lehet 8–40 fő között, de sajnos az oktatástechnológusokból és a média specialistákból nincs elég szakember.

Transzformációs Team: két teamből áll:

- Indító Team. A folyamat kezdetén a team munkában a témaszakértők átadják a vázlatokat az oktatástechnológusoknak, hogy tananyagká alakítsák át azokat.
- Transzformációs Team átalakítja a vázlatokat komplett oktatási csomagokká.
- Ebben az esetben az oktatástechnológus vezeti ezt a teamet, amely az átalakítási folyamatokat végzi. Ez a team magába foglal néhány témaszakértőt, médiaszakembereket, szerkesztőket, programozókat és grafika tervezőket.

Stáb (The Wrap-around Team)

Ez a típusú csoport az USA-ban alakult ki, az oktatási TV állomásoknál. Pl. Kaliforniában akartak indítani olyan távoktatást (teletanfolyamokat), amelyben a dokumentációt vagy a szerepjátszást a médiumokra alapozzák. A TV és a Rádió közvetítő állomások együttműködnek a helyi fakultásokkal, foglalkoznak jegyzet kiadásokkal, a team tagjai szerzők, szerkesztők, operátorok és a rendező.

A hallgatók megnézik a TV-t, olvassák az írott tananyagot, konzultálnak a diákokkal, teljes értékelés és credit pontok szerzése lehetséges ilyen módon.

A hétvégi Team (Weekend Team)

Ennek a teamnek a legfontosabb funkciója a szöveges anyagok elkészítése. Személyek: a tantárgy (téma) szakértők és oktatástechnológusok. A munkájuk hétvégekre koncentrálódik, illetve 4 hetenként két vagy három alkalomra, amíg be nem fejezik a kézikönyvet. E módszer nem érvényes a multimédia tananyag készítése során.

Melyik a legalkalmasabb Önnek?

Melyik Team a legjobb? Ez a következőktől függ:

1. Ha a tanítandó tananyagmennyiség sok, ha nagy lesz az oktatócsomag, akkor a klasszikus OU Team szükséges.

2. Melyik szintet akarja elérni? Magasszintű tananyagkészítés a klasszikus vagy transzformációs teamet igényli.
3. Hány féle médiára van szüksége?
 - 3.a) Ha csak szöveges anyag, akkor a hétvégi team alkalmas.
 - 3.b) Ha a tanfolyam ideje alatt videó, audió vagy szöveges anyag használata történik, akkor a Wrap-around Teamre van szükség.
4. Hosszabb vagy rövidebb idő alatt igényli az anyagot. Ha sürgős, akkor a hétvégi vagy a Wrap-around Teamet lehet alkalmazni.
5. Milyen szakembereket tud alkalmazni? A klasszikus Team igényli a legnagyobb választékot.
6. Mennyi pénz áll rendelkezésére? Ismert, hogy a Wrap-around és a hétvégi Teamek a legolcsóbbak.

– A Klasszikus Teameket, amely az OU és az ODL tananyagokat fejleszti, már az egész világon sztenderdizálták, de más teamek általában egyszerűbb, illetve olcsóbb munkaerőket alkalmaznak, amelyek lehetnek elég kreatívak és termékenyek.